

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

WAARDERINGSKADER 2017
SECTOR MBO

Concept van 21 oktober 2015

INHOUD

Inleiding 3

1 Onderwijsresultaten 7

Standaard 1.1 - Studiesucces 7

Standaard 1.2 - Vervolgsucces 7

2 Onderwijsproces 9

Standaard 2.1 - Onderwijsprogramma 9

Standaard 2.2 - Ontwikkeling en begeleiding 10

Standaard 2.3 - Didactisch handelen 11

Standaard 2.4 - Beroepspraktijkvorming 11

Standaard 2.5 - Samenwerking 12

3 Examinering en diplomering 14

Standaard 3.1 - Kwaliteitsborging examinering en diplomering 14

Standaard 3.2 - Exameninstrumentarium 14

Standaard 3.3 - Afname en beoordeling 15

4 Schoolklimaat 16

Standaard 4.1 - Veiligheid 16

Standaard 4.2 - Leerklimaat 16

5 Kwaliteitszorg en ambitie 17

Standaard 5.1 - Doelen, evaluatie en verbetering 17

Standaard 5.2 - Structuur en cultuur 17

Standaard 5.3 - Verantwoording en dialoog 18

6 Financieel beheer 20

Standaard 6.1 - Continuïteit 20

Standaard 6.2 - Doelmatigheid 20

Standaard 6.3 - Rechtmatigheid 211

Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs werkt aan de vernieuwing van het toezicht. Vanaf augustus 2017 willen we gaan werken met een nieuw toezichtkader. Dat nieuwe toezicht is gebaseerd op twee pijlers: waarborgen en stimuleren. We blijven er onverminderd op toezien dat alle leerlingen en studenten onderwijs krijgen van voldoende kwaliteit. Daarmee geven we inhoud aan onze waarborgfunctie. Als het onderwijs niet voldoet, zullen we daarover helder oordelen, zo nodig door uit te spreken dat er sprake is van zeer zwak onderwijs. Op dit punt verandert er weinig in ons toezicht. Bij opleidingen en scholen waar de basiskwaliteit op orde is, stimuleren we ze om een stap verder te komen. We willen besturen en scholen stimuleren om stelselmatig te werken aan de verbetering van het onderwijs. We willen daarbij meer aansluiten bij de eigen kracht van besturen en de aangesloten scholen en opleidingen. Scholen en opleidingen die voldoende presteren gaan we inzicht geven in verdere verbeterkansen.

Waarderingskader en werkwijze

De twee pijlers van het nieuwe toezicht komen terug in het nieuwe toezichtkader. Dat toezichtkader kent een waarderingskader (*wat onderzoekt de inspectie?*) en een werkwijze (*hoe onderzoekt de inspectie?*).

Het concept van het waarderingskader is in dit document opgenomen. De waarderingskaders van de verschillende sectoren (po, vo, so en mbo) zijn op elkaar afgestemd. Uitgangspunt is dat het waarderingskader voor de verschillende sectoren gelijk is. De waarderingskaders verschillen als dat gelet op de specifieke sectorwetgeving nodig is, of als de aard van de onderwijssector daarom vraagt.

Waarderingskader: onderscheid tussen wettelijke eisen en andere aspecten van kwaliteit

Op 29 september 2015 is door de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot een doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht aangenomen. De besluitvorming in de Eerste Kamer moet nog plaatsvinden. Onderdeel van dat wetsvoorstel is dat het voor scholen en opleidingen duidelijker moet worden welke onderdelen van het waarderingskader wettelijk verplicht zijn, en welke niet. Daarom maakt de inspectie in de nieuwe waarderingskaders een helder onderscheid tussen twee elementen:

1. Eisen met een wettelijke grondslag: deugdelijkheidseisen

Het waarderingskader bevat in de 'uitwerking' van de standaarden de operationalisering van de wettelijke verplichtingen voor scholen/opleidingen. De wettelijke eisen zijn bepalend voor de vraag of een school of opleiding op een bepaalde standaard als voldoende of onvoldoende beoordeeld wordt. In de 'verantwoording' bij de uitwerkingen wordt van wettelijke elementen onderbouwd op welke wetgeving ze gebaseerd zijn. We spreken over deugdelijkheidseisen als het gaat om eisen die een wettelijke grondslag hebben.

2. Andere aspecten van kwaliteit

De inspectie heeft ook een stimulerende taak. In het kader van die taak gaat zij met scholen/opleidingen het gesprek aan over hoe het onderwijs 'boven de ondergrens' verbeterd kan worden. In de 'uitwerkingen' van de standaarden is in cursieve tekst aangegeven welke elementen de inspectie daarbij van belang acht. Deze elementen kunnen meewegen bij de vraag of een school 'goed' is.

Overige wettelijke eisen: programmatisch handhaven

Niet alle wettelijke eisen aan scholen/opleidingen maken deel uit van de standaarden en uitwerkingen in het waarderingskader. Gedacht kan worden aan de VOG's (Verklaring omtrent gedrag) van leraren en onderwijspersoneel, de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en de gang van zaken rondom schorsing en verwijdering van leerlingen. Op die eisen houdt de inspectie toezicht via het programmatisch handhaven. Jaarlijks vermeldt de inspectie in het Jaarwerkplan op welke eisen het komend jaar de nadruk wordt gelegd. De prioriteiten worden in dat plan opgenomen.

Bevindingen en oordelen over de standaarden

Het waarderingskader bestaat uit achttien standaarden, verdeeld over zes kwaliteitsgebieden.

Elke standaard is voorzien van een uitwerking waarin onderscheid is gemaakt in de deugdelijkheidseisen en overige aspecten van kwaliteit. In het waarderingskader mbo zijn alleen bij standaard 5.2 (Structuur en cultuur) overige aspecten van kwaliteit opgenomen).

We beoordelen de aangetroffen praktijk aan de hand van de uitwerking, die is opgenomen bij de standaard.

Het nieuwe toezicht richt zich op twee niveaus: het bestuur en de school/opleiding. Het kwaliteitsgebied 'financieel beheer' wordt alleen op bestuursniveau onderzocht. Het kwaliteitsgebied 'kwaliteitszorg en ambitie' op beide niveaus. De overige kwaliteitsgebieden alleen op school-/opleidingsniveau.

Oordelen voor standaarden met deugdelijkheidseisen

Voor standaarden die een wettelijke basis hebben gaan we als volgt te werk.

Onvoldoende	De school/opleiding voldoet niet aan de deugdelijkheidseisen.
Voldoende	De school/opleiding voldoet aan de deugdelijkheidseisen.
Goed	De school/opleiding voldoet overtuigend aan de deugdelijkheidseisen, én aan de overige aspecten van kwaliteit.

Als de aangetroffen situatie 'goed' aan de eisen voldoet dan beschrijven we dat in ons rapport. We beschouwen dat als een bevinding, niet als een oordeel.

Alleen standaarden die een wettelijke grondslag hebben kunnen tot het oordeel 'onvoldoende' leiden.

Overzicht van de standaarden

1. ONDERWIJSRESULTATEN	
1.1	Studiesucces
1.2	Vervolgsucces
2. ONDERWIJSPROCES	
2.1	Onderwijsprogramma
2.2	Ontwikkeling en begeleiding

2.3	Didactisch handelen
2.4	Beroepspraktijkvorming
2.5	Samenwerking
3. EXAMINERING EN DIPLOMERING	
3.1	Kwaliteitsborging examencommissie
3.2	Exameninstrumentarium
3.3	Afname en beoordeling
4. SCHOOLKLIMAAT	
4.1	Veiligheid
4.2	Leerklimaat
5. KWALITEITZORG EN AMBITIE	
5.1	Doelen, evaluatie en verbetering
5.2	Structuur en cultuur
5.3	Verantwoording en dialoog
6. FINANCIËEL BEHEER	
6.1	Continuïteit
6.2	Doelmatigheid
6.3	Rechtmatigheid

Opmerkingen bij conceptversie

- De (uitgezonderde) bepalingen voor het niet-bekostigd onderwijs zijn nog niet aangegeven.

1 **Onderwijsresultaten**

STANDAARD 1.1 - STUDIESUCCES

De instelling behaalt met haar studenten resultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

Uitwerking

De onderwijsresultaten laten zien dat de opleiding studenten voldoende in staat stelt een diploma op het gewenste niveau te behalen. De opleiding zorgt ervoor dat zij een succesvolle start maken en de studie binnen de vastgestelde studieduur doorlopen. De resultaten laten tevens zien dat er relevante doorstroom is naar hogere opleidingsniveaus.

Verantwoording

De WEB stelt dat instellingen de taak hebben om studenten op te leiden voor een beroep (art. 1.2.1, tweede lid en 7.1.2, tweede lid) en de beroepsopleidingen zodanig in te richten dat studenten in staat worden gesteld de kwalificatie binnen de vastgestelde studieduur te bereiken (art. 7.2.7, eerste lid). Voorgaande volgt eveneens uit de verplichting zorg te dragen voor een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de examinering (art. 7.4.8, eerste lid, WEB). Instellingen dienen voorts doelmatige leerwegen aan te bieden, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat de opleiding aansluit op het voortgezet onderwijs en door doorstroom naar hogere opleidingsniveaus mogelijk te maken (art 1.2.1, tweede lid, en 1.3.5, onder b, WEB). Tot slot dienen de taken van de instelling met betrekking tot de bestrijding van voortijdig schoolverlaten (art. 8.1.8 en 8.1.8a WEB en met name art. 18, eerste lid en 21a, tweede lid, van de Leerplichtwet 1969) een maatschappelijk belang en dit vergt inzicht in en verantwoording van studiesucces. De 'norm' voor studiesucces wordt daarom jaarlijks na overleg met het onderwijsveld bepaald. We beoordelen het studiesucces aan de hand van deze norm op het niveau van het kwalificatiedossier. De instelling dient de hiervoor benodigde gegevens in BRON te registreren (art. 2.5.5a en zie ook art. 2.5.5c, eerste lid, onder b, WEB).

STANDAARD 1.2 - VERVOLGSUCCES

De bestemming van de studenten na het verlaten van de opleiding is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de opleiding.

Uitwerking

De instelling heeft kennis van de ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt. Zij beschikt over gegevens over het vervolg van de loopbaan van studenten die de opleiding voortijdig of met een diploma verlaten hebben. Daarbij kan het gaan om de overstap naar ander of vervolgonderwijs, een plek op de arbeidsmarkt dan wel een passend vervolg voor studenten met een specifieke onderwijsbehoefte. Het vervolgsucces voldoet ten minste aan de verwachtingen op grond van de gemiddelde landelijke resultaten van vergelijkbare opleidingen en de situatie op de regionale arbeidsmarkt.

Verantwoording

De instelling kan een beroepsopleiding alleen dan aanbieden als er voor de student voldoende arbeidsmarktperspectief is (art 6.1.3 WEB). Onder 'arbeidsmarktperspectief' wordt in ieder geval verstaan: het binnen een redelijke termijn vinden van een baan op het niveau van de gevolgde opleiding. Indicaties dat mogelijk niet is voldaan aan de zorgplicht, betreffen situaties waarin na een redelijke termijn een substantieel aantal uitgestroomde studenten geen baan heeft op het niveau van de opleiding of onder dat niveau werkzaam is, of waarin het arbeidsmarktperspectief van toekomstig gediplomeerden onder de maat is.¹ De minister kan het recht om de opleiding te verzorgen ook ontnemen zodra niet (meer) aan deze zorgplicht wordt voldaan (art. 6.1.4, eerste lid, onder c, WEB), hetgeen onder andere neerkomt op een doelmatigheidstoets.² Van de instelling vereist voorgaande dus inzicht en verantwoording van vervolgsucces alsmede een frequente eigen doelmatigheidstoets ten aanzien van haar opleidingsaanbod. De instelling kan hiertoe over gegevens met betrekking tot het vervolgsucces beschikken door raadpleging van diverse (openbare) bronnen, zoals onderzoeken door het ROA, UWV, CBS en/of SBB, en dient daarnaast zelf de gegevens over het uitstroomniveau of het behaalde diploma van de studenten te registreren (art. 2.5.5a, tweede lid, WEB). Tot slot is het een taak van de instelling om zorg te dragen voor het bieden van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (art. 1.3.5, onder c, WEB) en kennis van de (regionale) arbeidsmarkt is daarvoor eveneens een voorwaarde. Inzicht in het vervolgsucces van studenten draagt bij aan de (continue) verbetering van het onderwijs en de resultaten.

¹ Bron: MvT Wetsvoorstel macrodoelmatigheid (28 mei 2014)

² Bron: MvT WEB (1994). Wordt bij wijziging WEB toegevoegd aan art. 1.3.6

2 Onderwijsproces

STANDAARD 2.1 - ONDERWIJSPROGRAMMA

Het onderwijsprogramma bereidt de studenten voor op beroepspraktijk, vervolgonderwijs en samenleving.

Uitwerking

De opleiding biedt een onderwijsprogramma dat is toegespitst op de doelgroep en de beroepspraktijk waartoe de opleiding kwalificeert en diplomeert. Het programma is afgestemd op de onderwijs- en vormingsdoelen uit het kwalificatiedossier. Het programma kent een duidelijke opbouw en samenhang, is passend bij de opleidingsduur en er zijn voldoende begeleide onderwijsuren en uren beroepspraktijkvorming. Het verwerven van sociale, generieke en maatschappelijke competenties maakt deel uit van het programma en het programma draagt bij aan de bewustwording van studenten van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Het programma sluit aan bij het voorafgaand onderwijs, bereidt voor op het aanbod van vervolgonderwijs en biedt mogelijkheden voor maatwerk. Het programma is tijdig en voor aanvang bekend.

Verantwoording

Het toezicht richt zich bij de standaard Onderwijsprogramma zowel op de geprogrammeerde inrichting van de opleiding als op de feitelijke uitvoering daarvan (art. 7.1.2, tweede lid, 7.2.7 en 7.4.8 WEB). Het onderwijsprogramma kan slechts bestaan uit begeleide onderwijsuren en beroepspraktijkvorming, beide onder verantwoordelijkheid en toezicht van het bevoegd gezag (art. 7.2.7, vijfde lid, WEB). Daarbij wordt onder 'begeleide onderwijsuren' het volgende verstaan: klokuren waarin onderwijs wordt gegeven onder verantwoordelijkheid en met actieve betrokkenheid van het onderwijspersoneel (art. 7.2.7, zesde lid, WEB).

De WEB bepaalt voorts dat de instelling moet zorg dragen voor aansluiting van het beroepsonderwijs op het voortgezet onderwijs (art. 1.2.1, tweede lid) en doelmatige leerwegen (art. 1.3.5, onder b), dat de indeling van het programma evenwichtig moet zijn (art. 7.2.7, eerste lid), dat de onderwijsactiviteiten gericht moeten zijn op het bereiken van de onderwijs- en vormingsdoelen van de opleiding (art. 7.2.7, vijfde lid) en dat het programma gericht moet zijn op het behalen van een beroepskwalificatie (art. 7.1.2, tweede lid) en een diploma. Studenten moeten voorts tijdig voor aanvang van de opleiding bekend zijn met het programma (art. 7.4.8, tweede lid, WEB) door middel van een daartoe vastgestelde onderwijs- en examenregeling (art. 7.4.8, tweede lid, WEB) en in staat worden gesteld om de kwalificatie, eventueel met bijbehorende wettelijke beroepsvereisten, binnen de vastgestelde studieduur te bereiken (art. 7.2.7, eerste lid, art. 7.2.6, tweede lid, WEB). In het programma is daarnaast aandacht voor godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden van de Nederlandse samenleving (art. 1.2.1, tweede lid, en 7.1.2, tweede lid, WEB en zie ook art. 17a, derde lid, en bijlage 1 van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB).

We kijken tot slot hoe een instelling in voorkomende situaties vormgeeft aan maatwerk. Maatwerk maakt immers onderdeel uit van de verplichting om te zorgen voor een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de examinering (art. 7.4.8, eerste lid, WEB).

STANDAARD 2.2 - ONTWIKKELING EN BEGELEIDING

De opleiding volgt de ontwikkeling van de studenten met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven en passende begeleiding en extra ondersteuning te bieden.

Uitwerking

Studenten worden na aanmelding passend geplaatst en begeleid. De voortgangsbegeleiding is gestructureerd en zorgvuldig en is afgestemd op de behoeften van de student en de vereiste competentieontwikkeling. Voor studenten met extra ondersteuningsbehoeften is er doeltreffende ondersteuning ten behoeve van de vereiste competentieontwikkeling. De instelling informeert studenten (en ouders) volledig en tijdig over de mogelijkheden voor extra ondersteuning. De ondersteuning is maatwerk en is erop gericht dat de student de opleiding op het vereiste niveau en zo mogelijk binnen de geprogrammeerde tijd kan behalen. Docenten gaan regelmatig na in welke mate de studenten profiteren van het geboden onderwijs en hoe hun ontwikkeling verloopt. Zij analyseren de oorzaken bij afwijkende prestaties. Er is controle op (langdurige) afwezigheid.

Verantwoording

Het toezicht richt zich op wettelijke vereisten die de zorgplicht voor een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de examinering, inclusief de begeleiding, betreffen (art. 7.4.8, eerste lid, WEB).

Tezamen met voornoemde zorgplicht impliceren de eisen ten aanzien van toelating en vooropleiding een goede begeleiding en een passende plaatsing (art. 8.1.1, derde lid, 8.1.1b, 8.1.1c, 8.1.2 en 8.2.1 WEB).

Instellingen hebben tevens tot taak zorg te dragen voor de toegankelijkheid van het onderwijs (art. 1.3.5, onder a, WEB), hetgeen dus ook (of zelfs in het bijzonder) geldt voor studenten met een extra ondersteuningsbehoefte. De WEB eist verder dat instellingen studenten tijdig en volledig informeren over het ondersteuningsaanbod voor gehandicapte studenten die extra ondersteuning behoeven (art. 7.4.8, tweede lid), zodat voor potentiële studenten duidelijk is welke extra ondersteuning bij de instelling beschikbaar is. In de onderwijsovereenkomst moeten in voorkomende gevallen bepalingen worden opgenomen die de extra ondersteuning betreffen (art. 8.1.3, derde lid, onder g, WEB). Daarnaast heeft de instelling de verplichting de opleiding in te richten conform het kwalificatiedossier (art. 7.1.2, tweede lid, WEB), en wel zodanig dat studenten de kwalificatie binnen de vastgestelde studieduur kunnen bereiken (art. 7.2.7, eerste lid, WEB). Voorgaande kan voor studenten met een extra ondersteuningsbehoefte niet worden gerealiseerd zonder extra ondersteuning, bestaande uit doeltreffende aanpassingen van het onderwijsprogramma binnen de grenzen van de wet. Indien een student in verband met ziekte thuis of in het ziekenhuis verblijft, kan de extra ondersteuning (onder andere) bestaan uit het inschakelen van een educatieve voorziening of schoolbegeleidingsdienst (art. 7.1.4, WEB).

Ten behoeve van studenten die nog niet precies weten voor welk beroep ze willen worden opgeleid, is het voor de instelling mogelijk om studenten eerst in te schrijven voor een opleidingsdomein en hun een breder domeinprogramma aan te bieden (art. 8.1.1, tweede lid, WEB). De bedoeling is dat deze studenten hiermee in staat worden gesteld zich beter te oriënteren en een betere studiekeuze te maken. De WEB stelt dat instellingen voorts mogelijkheden moeten bieden voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding (art. 1.3.5, onder c). Dat de voortgangsbegeleiding gericht moet zijn op de vereiste competentieontwikkeling vloeit verder voort uit de verplichting de opleiding in te richten conform het kwalificatiedossier (art. 7.1.2, tweede lid, WEB), en wel zodanig dat studenten de kwalificatie binnen de vastgestelde studieduur kunnen bereiken (art. 7.2.7, eerste lid, WEB), hetgeen niet kan worden gerealiseerd zonder begeleiding. Voor de entree-

opleiding in het bijzonder geldt tot slot nog dat binnen de eerste vier maanden een studieadvies dient te worden gegeven, hetgeen slechts bindend kan zijn indien de instelling heeft gezorgd voor voorzieningen waarmee de mogelijkheden tot goede voortgang van de opleiding gewaarborgd zijn (art. 8.1.7a, tweede lid, WEB). Omdat een goede voortgangsbegeleiding bijdraagt aan studiesucces en aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten kijken we *hoe* de instelling (het team) vormgeeft aan de begeleiding van haar studenten, hoe de opleiding het risico van uitval/voortijdig schoolverlaten aanpakt (art. 8.1.8 en 8.1.8a WEB, en met name art. 18, eerste lid en 21a, tweede lid, van de Leerplichtwet 1969) en wat het effect is voor de student.

STANDAARD 2.3 - DIDACTISCH HANDELEN

Het pedagogisch-didactisch handelen van het docententeam stelt studenten in staat tot leren en ontwikkelen.

Uitwerking

De pedagogisch-didactische aanpak van het docententeam is passend voor het niveau van het kwalificatiedossier. Het team zorgt voor effectieve leersituaties; leerdoelen en gestructureerde leeractiviteiten zijn gericht op de ontwikkeling van de competenties. Het team realiseert een evenwichtige verbinding tussen het leren in de beroepspraktijk en het leren op school. Docenten stemmen hun aanpak af op de behoeften van groepen en individuele studenten, zodat deze actief en betrokken zijn.

Verantwoording

De WEB stelt dat de opleiding moet zijn gericht op het behalen van een kwalificatie (art. 7.1.2, tweede lid), dat alle onderwijsactiviteiten gericht moeten zijn op de onderwijs- en vormingsdoelen van de opleiding (art. 7.2.7, vijfde lid), dat deze activiteiten onder verantwoordelijkheid en met actieve betrokkenheid van onderwijspersoneel moeten worden gegeven (art. 7.2.5, zesde lid) en dat er sprake moet zijn van een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de examinering (art. 7.4.8, eerste lid). Aan voorgaande eisen kan niet worden voldaan als het didactisch handelen van de docenten de studenten onvoldoende in staat zouden stellen tot leren en ontwikkelen. De wijze waarop (en de mate waarin) een team leren en ontwikkelen realiseren, wordt onder meer zichtbaar in de effecten van hun gekozen pedagogisch-didactische aanpak.

In aanvulling op bovenstaande dient de instelling in het algemeen zorg te dragen voor de duurzame borging van de kwaliteit van het onderwijspersoneel, alsmede voor de bevoegdheid en bekwaamheid daarvan (art. 1.3.6a en hoofdstuk 4, titel 2, WEB). Dit betekent onder andere dat de instelling over geordende gegevens met betrekking tot de bekwaamheid en het onderhouden van de bekwaamheid dient te beschikken (art. 4.2.3a WEB).

STANDAARD 2.4 - BEROEPSPRAKTIJKVORMING

De voorbereiding, uitvoering en begeleiding van de beroepspraktijkvorming is doeltreffend.

Uitwerking

De student en het leerbedrijf ontvangen tijdig informatie over de inrichting van de beroepspraktijkvorming. De instelling draagt zorg voor een geschikte beroepspraktijkvormingsplaats. De opleiding realiseert een evenwichtige verbinding

tussen het leren in de beroepspraktijk en het leren op school. Leerdoelen en leeractiviteiten zijn gericht op de ontwikkeling van de competenties, kennis en beroepsvaardigheden van de individuele student in de beroepspraktijk. Er is sprake van passende en gestructureerde leeractiviteiten op de werkplek. De instelling zorgt ervoor dat het leerbedrijf de student op de afgesproken wijze begeleidt. De opleiding volgt de voortgang van de student, stuurt zo nodig bij en onderhoudt structureel contact met het leerbedrijf.

Verantwoording

Van elke opleiding maakt onderricht in de praktijk van het beroep deel uit (art. 7.2.8, eerste lid, WEB). De beroepspraktijkvorming (bpv) wordt verzorgd op grondslag van de praktijkovereenkomst en de eisen uit het kwalificatiedossier (art. 7.1.2, tweede lid, 7.2.8 en 7.2.9 WEB). Studenten dienen voorts tijdig en volledig over de bpv te worden geïnformeerd (art. 7.4.8, tweede lid, WEB). De instelling draagt onder andere zorg voor de beoordeling van de bpv en de totstandkoming van de praktijkovereenkomst, en dient in dit kader dus ook tijdig en structureel informatie met het leerbedrijf uit te wisselen (art. 7.2.8, derde lid, 7.2.9, eerste lid, WEB).

Het leerbedrijf is verantwoordelijk voor de begeleiding van de student binnen het bedrijf (art. 7.2.8, derde lid, WEB), maar de instelling blijft eindverantwoordelijk voor de student en (de kwaliteit van) het onderwijsprogramma als geheel (art. 7.2.7, vijfde lid, 7.2.8 en 7.2.9, WEB). In het kader van de verplichting te zorgen voor een goede organisatie van het onderwijsprogramma (inclusief de bpv) en een evenwichtige indeling daarvan (art. 7.2.7, eerste lid, WEB), zorgt de opleiding voor een goede verbinding tussen het leren in de beroepspraktijk en op school.

Als de beroepspraktijkvorming niet aan de gestelde eisen voldoet/kan voldoen, dan bevordert de instelling tot slot samen met SBB dat een toereikende voorziening beschikbaar komt (art. 7.2.9, tweede lid, WEB).

STANDAARD 2.5 - SAMENWERKING

De opleiding werkt samen met relevante partijen met als doel het onderwijs voor haar studenten vorm te geven.

Uitwerking

De opleiding werkt samen met voorafgaand onderwijs, vervolgonderwijs en leerbedrijven om de student een goede start en passende voortgangsbegeleiding te bieden. De opleiding werkt samen met gemeente(n) en andere ketenpartners in het tegengaan van voortijdig schoolverlaten. Voor het bieden van extra ondersteuning aan studenten die dat nodig hebben werkt de opleiding samen met ketenpartners. De opleiding initieert en onderhoudt contacten met het regionaal bedrijfsleven met als doel de beroepspraktijk in de opleiding te verankeren en het arbeidsmarktperspectief te waarborgen. De instelling werkt samen in het kader van de verantwoordelijkheid van SBB om ervoor te zorgen dat de kwalificatiedossiers en de leerwerkplaatsen adequaat zijn.

Verantwoording

Samenwerking met andere partijen is gerelateerd aan de wettelijke taak van het bevoegd gezag zorg te dragen voor aansluiting op het voortgezet onderwijs, loopbaanoriëntatie, loopbaanbegeleiding en een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de examinering (art. 1.2.1, tweede lid, 1.3.5, onder c, en 7.4.8, eerste lid, WEB). Door samenwerking met (speciaal) voortgezet onderwijs kan voorts de wettelijke eis van toegankelijkheid van het onderwijs en het aanbieden van doelmatige leerwegen worden ingevuld (art. 1.3.5, onder a en b,

WEB). Verder dient de instelling haar stelsel voor kwaliteitszorg zo veel mogelijk in samenwerking met andere instellingen in te richten en bij de beoordeling van de onderwijskwaliteit onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden te betrekken (art. 1.3.6, eerste lid, WEB). Eisen ten aanzien van specifieke samenwerkingsvormen met andere onderwijssoorten zijn vastgelegd in art. 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1 en 8.5.2 WEB. Samenwerking met gemeente(n) is een wettelijke vereiste in relatie tot het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (art. 8.1.8 en 8.1.8a WEB en met name art. 18, eerste lid en 21a, tweede lid, van de Leerplichtwet 1969).

De WEB stelt dat een opleiding mag worden aangeboden als deze voor de student voldoende arbeidsmarktperspectief biedt (art. 6.1.3, eerste lid). Samenwerking met het (regionaal) bedrijfsleven draagt hieraan bij.

3 Examinering en diplomering

STANDAARD 3.1 - KWALITEITSBORGING EXAMINERING EN DIPLOMERING

De examencommissie waarborgt deugdelijke examinering en diplomering.

Uitwerking

De examencommissie stelt op onafhankelijke en deskundige wijze vast of studenten op juiste gronden vrijstellingen krijgen en certificaten en/of het diploma ontvangen. De examencommissie vergewist zich met gepaste grondigheid van de volledigheid van het examendossier. De examencommissie bewaakt de kwaliteit van het exameninstrumentarium en het examinerings- en diplomeringsproces. De examencommissie waarborgt in alle fases de deskundigheid van de bij de examinering betrokken personen. Zij monitort en analyseert de afname en beoordeling en ziet zo nodig toe op de realisatie van verbetermaatregelen. De instelling betreft de bevindingen van de examencommissie(s) hierover in haar verantwoording over de kwaliteit van het examenproces en de examinering in een openbaar, jaarlijks verslag dat tevens (voor wat betreft de hoofdpunten) wordt opgenomen in het jaarverslag.

Verantwoording

Het toezicht richt zich volledig op het voldoen aan de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de WEB (art. 7.4.2, tweede lid, 7.4.3, 7.4.3a, 7.4.4, 7.4.5, 7.4.6, 7.4.8, eerste, tweede en vijfde lid), in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en in de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012. Met betrekking tot de openbare verantwoording: de instelling dient jaarlijks een verslag openbaar te maken over de beoordeling van de kwaliteit van de examens, de uitkomsten van die beoordeling en het voorgenomen beleid in het licht van die uitkomsten (art. 1.3.6, tweede lid, WEB). Dit verslag dient (voor wat betreft de hoofdpunten daarvan) tevens opgenomen te worden in het jaarverslag (art. 2.5.4, eerste lid, WEB). Het jaarverslag bevat daarnaast de hoofdpunten van de bevindingen van de inspectie met betrekking tot de examens (art. 2.5.4, eerste lid, WEB). Wij gaan ervan uit dat bedoelde verantwoording door de instelling en bijbehorend beoordelingsproces niet goed mogelijk is zonder de input van de examencommissie(s).

Tot slot kan het recht tot het verzorgen van de opleiding worden ontnomen indien niet of niet meer wordt voldaan aan hetgeen bij of krachtens de WEB is bepaald ten aanzien van de examens (art. 6.1.4, eerste lid, onder b) en kan het recht op examinering worden ontnomen indien de kwaliteit daarvan niet voldoet aan de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 (art. 6.1.5b, eerste lid, WEB). (De regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 zal overigens worden herzien. Daarin zullen de nieuwe standaarden, zoals in dit document verwoord, worden opgenomen.)

STANDAARD 3.2 - EXAMENINSTRUMENTARIUM

Het exameninstrumentarium sluit aan op de uitstroomeisen van het kwalificatiedossier en voldoet aan de toetstechnische eisen.

Uitwerking

Het exameninstrumentarium dekt de eisen van het kwalificatiedossier. De examenvormen passen bij de taakcomplexiteit. Het instrumentarium maakt evenwichtige waardering mogelijk en doet recht aan de kerntaken, werkprocessen en overige vereisten uit het kwalificatiedossier. De cesuur ligt op het niveau waarop de student aan de eisen voldoet. Het beoordelingsvoorschrift maakt objectieve beoordeling mogelijk.

Verantwoording

Het toezicht richt zich volledig op het voldoen aan de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de WEB (art. 7.1.2, tweede lid, 7.2.6, tweede lid, 7.4.2, tweede lid, 7.4.4, 7.4.8, eerste lid), in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en in de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012. (De regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 zal overigens worden herzien. Daarin zullen de nieuwe standaarden, zoals in dit document verwoord, worden opgenomen.)

STANDAARD 3.3 - AFNAME EN BEOORDELING

Het examenproces van afname en beoordeling is deugdelijk.

Uitwerking

De afnamecondities en beoordelingen zijn voor studenten gelijkwaardig. De condities doen recht aan de context van het toekomstig beroep; onderdelen van het examen vinden in de (reële) beroepspraktijk plaats. Het beroepenveld is bij de examinering betrokken. De beoordeling levert betrouwbare uitkomsten op, vindt deskundig plaats en is gericht op een passende balans in vereiste kennis, houding en vaardigheden. De beoordelingswijze is tijdig voor studenten beschikbaar en voor alle betrokkenen transparant en eenduidig.

Verantwoording

Het toezicht richt zich volledig en alleen op het voldoen aan de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de WEB (art. 7.1.2, tweede lid, 7.4.2, tweede lid, 7.4.3a, 7.4.4, 7.4.5, 7.4.8, eerste, tweede en vijfde lid), in het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB en in de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012. Dat het beroepenveld bij de examinering moet worden betrokken volgt uit de plicht te zorgen voor een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijs en de examinering (art. 7.4.8, eerste lid, WEB) en deze kwaliteit ook regelmatig te beoordelen met betrokkenheid van onafhankelijk deskundigen en belanghebbenden (art. 1.3.6, eerste lid, WEB). Voor de praktijkgerichte examenonderdelen is het niet goed mogelijk om hieraan te voldoen zonder het beroepenveld te betrekken. (De regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 zal overigens worden herzien. Daarin zullen de nieuwe standaarden, zoals in dit document verwoord, worden opgenomen.)

4 Schoolklimaat

STANDAARD 4.1 - VEILIGHEID

De opleiding zorgt voor een veilige en respectvolle omgeving voor studenten.

Uitwerking

De leiding, docenten en overig personeel dragen zorg voor de fysieke en sociale veiligheid, op de instelling en de bpv-plaats. Zij handelen effectief bij signalen die de sociale en fysieke veiligheid bedreigen.

Verantwoording

Uit de (systematiek van de) WEB vloeit voort dat de instelling verantwoordelijk is voor alles wat er tijdens het onderwijsprogramma gebeurt (zie ook art. 7.2.7, vijfde lid). Voorgaande volgt eveneens uit de verplichting zorg te dragen voor een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de examinering (art. 7.4.8, eerste lid, WEB). Wij beoordelen daarom hoe de opleiding deze verantwoordelijkheid invult door onder andere te kijken naar het sociaal veiligheidsbeleid (waarmee de deelnemersraad op grond van art. 8a.2.2, derde lid, onder k, WEB moet hebben ingestemd) en bijbehorende (beoordeling van de) begeleiding van de studenten tijdens de bpv (art. 7.2.8 en 7.2.9 WEB). Ook het tegengaan van pesten is met betrekking tot het sociaal veiligheidsbeleid een belangrijk thema en houdt tevens verband met de taak van de instelling om studenten vertrouwd te maken met de verscheidenheid van waarden in de Nederlandse samenleving (art. 1.2.1, tweede lid, WEB). De instelling dient hieraan onder andere aandacht te geven door middel van onderwijs met betrekking tot burgerschap, zoals voorgeschreven in elk kwalificatiedossier (art. 7.1.2, tweede lid, WEB en zie ook art. 17a, derde lid en bijlage 1 van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB). Verder is de instelling verplicht aangifte te doen van zedenmisdrijven (art. 1.3.8 WEB), een deelnemersstatuut op te stellen waarin de rechten en plichten van de deelnemers zijn opgenomen (art. 7.4.8, vierde lid, WEB) en ervoor te zorgen dat al het personeel een Verklaring omtrent gedrag (VOG) heeft (art. 4.2.1, tweede lid, onder a, 4.2.2, eerste lid, onder a, en 4.2a.1 WEB).

STANDAARD 4.2 - LEERKLIMAAT

De opleiding kent een ondersteunend en stimulerend leerklimaat.

Uitwerking

De leiding, docenten en overig personeel creëren een stimulerend pedagogisch klimaat, dat ondersteunend is voor de cognitieve en sociale ontwikkeling en dat bevorderlijk is voor het welbevinden van studenten. Docenten hanteren duidelijke regels.

Verantwoording

In het kader van de taak om zorg te dragen voor een goede organisatie en kwaliteit van het onderwijsprogramma en de taak om zorg te dragen voor een duurzame borging van het onderwijspersoneel (art. 1.3.6a, 7.4.8, eerste lid, WEB) kijken we hoe het team zorg draagt voor een positief pedagogisch klimaat, omdat dit onontbeerlijk is voor goed onderwijs aan en goede prestaties van studenten.

5 Kwaliteitszorg en ambitie

STANDAARD 5.1 - DOELEN, EVALUATIE EN VERBETERING

Het bestuur en de opleiding hebben mede vanuit hun maatschappelijke opdracht doelen geformuleerd, evalueren regelmatig en systematisch de realisatie van die doelen en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.

Uitwerking bestuur en opleiding

Het bestuur en de opleiding hebben binnen het stelsel van kwaliteitszorg van de instelling toetsbare doelen gesteld. Het stelsel van kwaliteitszorg heeft in ieder geval betrekking op de onderwijskwaliteit en houdt rekening met de maatschappelijke opdracht van de instelling en de kenmerken van de studentpopulatie. Het bestuur en de opleiding beoordelen de onderwijskwaliteit en de realisatie van de gestelde doelen regelmatig, en betrekken daarbij onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden. Het bestuur analyseert de relatie van de evaluatieresultaten met de financiële middelen en wettelijke vereisten. De evaluaties zijn op toegankelijke wijze beschikbaar. Waar nodig voeren het bestuur en de opleiding verbeteringen door die bijdragen aan het realiseren van de doelen.

Verantwoording

De WEB bepaalt dat de instelling een systeem van kwaliteitszorg inricht en dat zij regelmatig de kwaliteit van het onderwijs beoordeelt (art. 1.3.6, eerste en tweede lid, WEB). Het begrip 'onderwijskwaliteit' omvat in elk geval: onderwijsresultaten, het onderwijsproces, het onderhouden van de bekwaamheid van het onderwijspersoneel en de examinering en diplomering. De uitkomsten van deze beoordeling zijn openbaar en dienen, tezamen met het voorgenomen beleid in het licht van die uitkomsten, te worden beschreven in het jaarverslag (art. 1.3.6 en 2.5.4, eerste lid, WEB). Voorgaande impliceert dat het stelsel van kwaliteitszorg zoals de WEB dat voorschrijft ook inhoudt dat de instelling doelen stelt en waar nodig verbeteringen doorvoert.

In het toezicht richten we ons op de feitelijke werking van het systeem en de aansluiting van het stelsel van de kwaliteitszorg op de maatschappelijke taak en zorgplichten van de instelling (art. 1.2.1, tweede lid, art. 1.3.5, art. 7.4.8 WEB) waarmee de instelling rekening dient te houden in haar invulling van de onderwijskwaliteit van de aangeboden opleidingen. Dit houdt onder andere in dat het onderwijs inspeelt op de kenmerken van de studentpopulatie in het bijzonder.

STANDAARD 5.2 - STRUCTUUR EN CULTUUR

Het bestuur en de opleiding hebben een heldere organisatie- en beslissingsstructuur, kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.

Uitwerking bestuur en opleiding

Het bestuur en de opleiding handelen vanuit een duidelijk afgebakende verantwoordelijkheidsverdeling tussen het intern toezicht, bestuur, management en personeel. De organisatie- en beslissingsstructuur maakt het mogelijk de doelen, de resultaten en het verbeterbeleid in samenhang te realiseren. Op alle niveaus werkt men resultaatgericht, is men aanspreekbaar op gemaakte afspraken en wordt dit ook van anderen gevraagd. De instelling faciliteert adequate tegenspraak door de raad van toezicht, de ondernemingsraad en de deelnemersraad. Het beleid wordt op

alle niveaus in de organisatie breed gedragen. Het bestuur handelt naar de Branchecode goed bestuur in het mbo en functioneert vanuit een transparante en integere cultuur. Bestuur en opleidingen werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van de professionaliteit, rekening houdend met gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen.

Niet wettelijk vereist

Het management van de opleidingen vertoont onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Het management is aanspreekbaar op gemaakte afspraken en is zich bewust van de effecten van het handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van het vakmanschap van studenten.

Verantwoording

Met het toezicht richten we ons op de wettelijke vereisten die de verantwoordelijkheidsdeling binnen de instelling betreffen (art. 9.1.4, 9.1.7 WEB). Hierbij gaat het zowel om de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het bevoegd gezag en de raad van toezicht als om de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het bevoegd gezag en de diverse managementlagen of organisatorische eenheden. Het bevoegd gezag dient deze verantwoordelijkheidsverdeling vast te leggen in haar statuten en/of bestuursreglement (art. 9.1.7 WEB). De instelling stelt de raad van toezicht en de deelnemersraad voorts in de gelegenheid haar instemmings- of adviesrecht uit te oefenen en faciliteert beide organen (art. 8a.1.4, 8a.2.1, 8a.2.2, 9.1.4, derde, vierde en vijfde lid, WEB). De uitoefening en facilitering van bedoeld instemmingsrecht leidt er op haar beurt toe dat het instellingsbeleid intern gedragen wordt (met deelnemersstatuut en de beroeps- en klachtenregeling voor deelnemers). Verder richten we ons met ons toezicht op de wettelijke eisen die de aanwezigheid van een kwaliteitsgerichte cultuur betreffen (art. 1.3.6, 1.3.6a, 7.4.8, eerste lid, WEB). Daartoe kijken we onder meer naar de wijze waarop en de mate waarin de instelling de bekwaamheid van het personeel waarborgt (art. 1.3.6, eerste lid, 1.3.6a, 4.1.3, 4.2.1 t/m 4.2.5 WEB). In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over de omgang met de code voor goed bestuur (art. 2.5.4 WEB), waaronder begrepen afwijkingen van deze code (pas toe of leg uit). Het jaarverslag is openbaar en ook de raad van toezicht levert er zijn bijdrage aan (art. 2.5.4 en 9.1.4, derde lid, onder g, WEB).

STANDAARD 5.3 - VERANTWOORDING EN DIALOOG

Het bestuur en de opleiding leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief een dialoog.

Uitwerking bestuur en opleiding

Het bestuur en de opleiding betrekken interne en externe deskundigen en belanghebbenden, met name het bedrijfsleven, bij de ontwikkeling van het beleid alsmede bij de beoordeling van de onderwijskwaliteit en staan open voor hun voorstellen. Het bestuur brengt regelmatig verslag uit over haar doelen en de resultaten die zij behaalt. Zij verantwoordt zich aan de intern toezichthouder, de overheid en belanghebbenden op een toegankelijke wijze.

Verantwoording

De WEB bepaalt dat de instelling regelmatig de kwaliteit van haar onderwijs, waaronder de kwaliteit van de examens, beoordeelt en dat zij hierover een verslag openbaar maakt (art. 1.3.6, eerste en tweede lid, hoofdstuk 8). Het is een vereiste dat bij deze beoordeling onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden zijn betrokken. De instelling rapporteert hierover in het jaarverslag (art. 2.5.4 WEB, RJO

en RJ 660). Naast het betrekken van onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij de beoordeling van de onderwijskwaliteit, dient de instelling de raad van toezicht en de deelnemersraad bij het nemen van bepaalde besluiten te raadplegen (zie voor het instemmings- en adviesrecht van deze organen art. 8a.2.2 en 9.1.4, derde lid, WEB).

6 Financieel beheer

STANDAARD 6.1 - CONTINUÏTEIT

De instelling is financieel gezond en kan op korte en langere termijn voldoen aan haar financiële verplichtingen.

Uitwerking

Er is sprake van duurzaam voortbestaan van de instelling en er wordt voldaan aan de financiële randvoorwaarden die dit mogelijk maken. De financiële positie van de instelling maakt het mogelijk dat alle financiële verplichtingen op de korte en langere termijn nagekomen worden. Dit blijkt onder meer uit de liquiditeit en solvabiliteit, de ontwikkeling van het exploitatieresultaat en de hoogte van de salarislasten.

Het bestuur heeft inzicht in de financiële uitgangspositie en de ontwikkelingen in de komende drie jaar. Het bestuur bespreekt dit regelmatig met de raad van toezicht en medezeggenschap, treft zo nodig corrigerende maatregelen en verantwoordt zich over het geheel in de jaarverslaggeving.

Verantwoording

De verplichting voor het bevoegd gezag om een continuïteitsparagraaf aan het jaarverslag toe te voegen vloeit voort uit artikel 4, vierde lid, van de RJO. De WEB vereist dat het bevoegd gezag de middelen van de instelling op zodanige wijze beheert dat een behoorlijke exploitatie en het voortbestaan van de instelling zijn verzekerd (art. 2.8.3). Dat het bestuur inzicht in haar financiële uitgangspositie dient te hebben volgt vanzelfsprekend uit diezelfde verplichtingen; daarnaast vergt ook de verplichting een jaarrekening op te stellen (art. 2.5.3 WEB) dat het bestuur enig inzicht in haar financiële positie heeft.

De WEB verplicht verder de raad van toezicht het jaarverslag, inclusief continuïteitsparagraaf, goed te keuren (art. 9.1.4, derde lid, onder c). De raad van toezicht dient hierover ook verantwoording af te leggen in het jaarverslag (artikel 9.1.4, derde lid, onder g, WEB). Een 'regelmatige bespreking' is een beleidsmatige invulling van de verplichting de raad van toezicht te voorzien van taken en bevoegdheden, zodanig dat deze deugdelijk toezicht kan uitoefenen (art. 9.1.4, vijfde lid, WEB).

In het mbo bestaat de medezeggenschap uit een deelnemersraad, een ondernemingsraad en eventueel een ouderraad. De deelnemersraad kan op eigen initiatief in gesprek met het bestuur gaan en dient (desgevraagd) door het bestuur te worden geïnformeerd over onder andere de financiële ontwikkelingen (art. 8a.2.1 WEB). Dat het bestuur naar aanleiding hiervan zo nodig corrigerende maatregelen dient te treffen, volgt eveneens uit de verplichting om een behoorlijke exploitatie en het voortbestaan van de instelling te verzekeren (art. 2.8.3 WEB).

STANDAARD 6.2 - DOELMATIGHEID

Het bestuur maakt efficiënt en effectief gebruik van de onderwijsbesteding.

Uitwerking

Het bestuur (bevoegd gezag) besteedt de overheidsbesteding op de beste manier aan het onderwijs en niet aan andere zaken. Een bestuur mag geld opzijzetten voor onvoorziene omstandigheden, zolang dat bedrag in een redelijke verhouding staat

tot wat nodig is voor een normale bedrijfsvoering. Het bestuur houdt er geen ruimere financiële buffer op na dan het kan verantwoorden.

Verantwoording

Uit artikel 2.5.9 van de WEB vloeien impliciet verplichtingen voort ten aanzien van de doelmatigheid van de besteding. Hierover moet in de jaarrekening verantwoording worden afgelegd (artikel 2.5.3, tweede lid, WEB).

STANDAARD 6.3 - RECHTMATIGHEID

Het bestuur verwerft en besteedt de onderwijsbekostiging conform wet- en regelgeving.

Uitwerking

Het bestuur (bevoegd gezag) beschikt over de vereiste deskundigheid en handelt integer en transparant met betrekking tot de besteding van de bekostiging. Het legt verantwoording af over de verwerving en besteding van de bekostiging, hetgeen vooral beoordeeld wordt door een accountant die wordt aangesteld door de raad van toezicht. Deze accountant opereert volgens de beroepsmaatstaven van de NBA en speciaal volgens het onderwijscontroleprotocol dat door de inspectie is opgesteld.

Verantwoording

De jaarverslaggeving dient transparant te zijn (moet een waarheidsgetrouw beeld geven). Titel 9 van Boek 2 BW en art. 3, onder a van de RJO jo. de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs alsmede het onderwijscontroleprotocol stellen tal van regels ten aanzien van deze transparantie in de verantwoording.

Een accountantsverklaring is verplicht op grond van art. 2 RJO jo. art. 2:393 BW. Deze accountantsverklaring kan worden afgegeven door de instellingsaccountant, die wordt aangewezen door de raad van toezicht (art. 9.1.4, derde lid, onder f, WEB).